

2	זהות מקצוע הפיזיותרפיה וייחודו <p>פיזיותרפיה הוא מקצוע בריאות המוסדר בחוק, מבוסס על ידע מדעי, ראיות מחקריות וניסיון קליני, שיעקרו פיתוח, שיפור והשבה של יכולות תנועה ותפקוד ומניעת כאב בעת ביצועם, קידום בריאות, מניעת תחלואה, הנגשה, מחקר חינוך והדרכה.</p> <p>לפיזיותרפיסטים מחויבות אתית מקצועית לכל המטופלים לקידום בריאותם, להעצמת יכולותיהם התפקודיות, להשגת שלמות מיטבית (Wellness) ולגיוסם להשתתפות פעילה בתהליכי קבלת החלטות טיפוליות, ביישום עקרונות שיקומיים ובהטמעתם גם מחוץ למסגרת הטיפול.</p> <p>הגישה הטיפולית בפיזיותרפיה היא כוללתית כשהמטופל במרכז (Patient Centered) לכן במסגרת הטיפול יש התייחסות הולמת לאורחות חייהם של המטופלים, תרבותם, עיסוקם, מערכות התמיכה שלהם ועוד.</p> <p>לכל מקצוע מספר מאפיינים שצירופם מהווה את הייחוד שלו.</p> <p>מאפייני מקצוע הפיזיותרפיה הם:</p> <ul style="list-style-type: none">המפגש בין הפיזיותרפיסט למטופל מכוון לשיפור תפקוד, לשיפור היבטים של איכות חיים ואריכות ימים. מקצוע הפיזיותרפיה מבוסס על גוף ידע רחב הכולל תחומים מגוונים ביניהם- אנטומיה, פיזיולוגיה, תחומי ידע מעולם הרפואה (רפואת השיקום, אורתופדיה, נירולוגיה, רפואה פנימית, רפואת ילדים ועוד) מדעי התנועה (קינסיולוגיה, ביומכניקה), עקרונות בלמידה מוטורית, עקרונות אימון וכושר גופני, ארגונומיה, וטכנולוגיות מסייעות. ההכשרה המקצועית ותהליכי ההתמקצעות בפיזיותרפיה כוללים עדכון ידע ושכלול מיומנויות קליניות בתחומים ייחודיים למקצועות הטיפול, כמו טיפול רב-גילי בתחומי האורתופדיה, נירולוגיה, נשימה, בריאות האישה, מצבי סחרחורת, ליקויים במערכת הלימפה, טיפול בכונית וזלקות, ועוד. הטיפול הפיזותרפי הוא ייחידני או קבוצתי, קצר-טווח או ארוך-טווח, וכולל קרבה פיזית, מגע טיפולי, הדרכה וייעוץ בכתב ובעל-פה, מתן כלים למטופל ומלוויו להשתתפות פעילה בטיפול עצמו והטמעת עקרונות הטיפול בחיי היומיום בקהילה. <p>הפעילות המקצועית והייחודית של הפיזיותרפיסטים רצופה מצבים המעוררים דילמות אתיות, תהיות, שאלות ולבטים, ויש שעולה הצורך לבחור בין ערכים שונים. מתוך כך, על הפיזיותרפיסט להיות בעל רגישות מוסרית, אמפתיה, בעל יכולת לזהות דילמות ובעיות אתיות בעבודתו, לבצע תהליכי חשיבה אתיים (Ethical Reasoning) ליישם פתרונות וללמוד מהשלכותיהם. פיזיותרפיסט הנתקל בשאלה אתית שאין לה תשובה ברורה בקוד, יחפש מענה בעזרת דיון תוך-צוותי, באמצעות פניה לוועדת האתיקה או לנאמני האתיקה במקום עבודתו. נאמני אתיקה הם פיזיותרפיסטים, נציגי מסגרות העבודה השונות, שעברו הכשרה מטעם ועדת האתיקה.</p>
----------	--

4	עקרונות הקוד האתי של הפיזיותרפיסטים בישראל <p>יחסי פיזיותרפיסט-מטופל</p> <p>בפרק זה יוצגו עקרונות מהותיים לביסוס הקשר בין הפיזיותרפיסטים למטופליהם. נדגיש, שעקרונות רבים נגזרים מחוק זכויות החולה תשנ"ו-1996 ותיקוניו בתש"ע-2010.</p> <ul style="list-style-type: none">הפיזיותרפיסט יתייחס לכל המטופלים בשיווין וללא משוא פנים. הפיזיותרפיסט יבחר את ההתערבות הטיפולית על בסיס שיקולים מקצועיים בלבד. הפיזותרפיסט יפעל לייסד יחסי אמון עם המטופל ומטפלו העיקריים (Care Givers), תוך ביסוס שותפות, וקביעת תכנית טיפול מוסכמת. הפיזיותרפיסט ימנע מלפתח קשרים לא-מקצועיים עם מטופליו (רומנטיים, עסקיים ועוד). הפיזותרפיסט יאמץ את עקרון אמירת האמת (Truth telling), וזאת, תוך קיום מיטבי של העקרונות "א-גרימת נזק" ו"עשיית הטוב". הפיזותרפיסט יחתור להשגת הסכמה מדעת לכל מרכיבי הטיפול - מכל מטופל, ולפי הצורך גם ממיזם כוחו. הפיזותרפיסט ישמור על גבולות המגע הטיפולי. הפיזותרפיסט ישמור על זכות המטופל לפרטיות ולסודיות, למעט במקרים הבאים: <ul style="list-style-type: none">לאחר קבלת הסכמה מהמטופל לשימוש במידע. כשמסירת המידע נדרשת על-פי חוק (למשל, במקרים של "חובת דיווח"). מקרים נוספים כמפורט בחוק זכויות החולה, סעיף 20 א'-ג'. הפיזותרפיסט יקפיד שלא למסור מידע לגבי מטופלים, אלא אם ניתנה לכך הסכמה מדעת של המטופל או באי כוחו, או הרשאה משפטית במקרים של חובת דיווח (בהתאם לחוק העונשין, ה'תש"ן-1989, סעיף 368 ד'). הפיזותרפיסט ימנע ממצבי ניגוד-עניינים והתנגשות בין אינטרסים מקצועיים לאחרים, עולה מכך שהפיזיותרפיסט לא יקבל טובות הנאה בעבור שירותי פיזיותרפיה. הפיזותרפיסט ידווח לממונים עליו ולנוגעים בדבר במקרים של אירועים חריגים המתרחשים במסגרת העבודה.
----------	---

6	יחסי פיזיותרפיסט-עמיתים וצוות רב מקצועי <p>פרק זה מתייחס ליחסי גומלין בין פיזיותרפיסטים ובעלי מקצועות בריאות האחרים.</p> <ul style="list-style-type: none">הפיזיותרפיסט יכיר בתרומה ובייחודיות של מקצוע הפיזיותרפיה, ויזום שיתופי פעולה בתחומי החפיפה עם מקצועות בריאות אחרים. הפיזיותרפיסט ישמור על שקיפות וישרה מקצועית בקרב הצוות הרב-מקצועי. בתקשורת המדוברת והכתובה, ובאינטראקציה רשמית ובלתי רשמית, הפיזותרפיסט יקפיד על תקשורת מכבדת ומקצועית, מול עמיתים למקצוע ומול עמיתים ממקצועות אחרים. הפיזותרפיסט ישתף את עמיתיו בידע עדכני ובמיומנויות שרכש. הפיזותרפיסט יפעל להשגת אקלים אתי-מקצועי הולם במקום עבודתו ויסב את תשומת ליבם של עמיתיו להתנהלות שאינה אתית-מקצועית. <p>יחסי פיזותרפיסט-קהילה</p> <p>בפרק זה יוצגו כללים לשמירה על תדמית המקצוע בחברה.</p> <ul style="list-style-type: none">הפיזותרפיסט ישאף לקדם ערכי בריאות בקרב האוכלוסייה ויתרום מידע שלו בתחום בריאות הציבור הקשור למקצועו. הפיזותרפיסט ישאף לקדם תחומים חדשים לשיפור בריאות הציבור ורווחתו. הפיזיותרפיסט יקדם ויטמיע את חשיבות הפעילות הגופנית ותנועה למטופלים ולציבור הרחב. שרותי הפיזותרפיה יהיו נגישים לכל אדם. הפיזותרפיסט יעשה כל שביכולתו לשמירה על כבוד המקצוע בעיני הציבור, לא יפיץ מידע שיש בו להטעות, או שיש בו פגיעה בכבוד המקצוע. הפיזותרפיסט יספק מידע והסבר על מקצוע הפיזותרפיה ועל עבודת הפיזותרפיסטים לציבור הרחב. הפיזותרפיסט יעשה שימוש מקצועי, מושכל וזהיר באמצעי התקשורת וברשתות החברתיות, תוך התחשבות במגבלות של מתן שירות בדרך זו. הפיזותרפיסט יציג עצמו בצורה אמינה, ולא יתהדר בתארים לא לו.
----------	--

תאריך עדכון הקוד: ינואר 2018

1	מבוא <p>הקוד האתי של הפיזיותרפיסטים בישראל מבטא את חזון המקצוע, ייעודו וערכיו, וזאת, בהתאם לחוקי המדינה, לנהלי העבודה המקובלים, ולנורמות המוסריות הנהוגות.</p> <p>הקוד האתי עוסק ביחסי הגומלין בין הפיזותרפיסט למקבלי השירות, בינו ובין עמיתיו למקצוע ולצוותים רב-מקצועיים, ומכוון את דרכו בביסוס המקצוע ופיתוחו, בטיפול, בהוראה, בהדרכה, בעשייה המחקרית ובשיתוף ידע.</p> <p>תכליתו של הקוד האתי כמסמך ערכי, להדריך את הפיזותרפיסטים בישראל בדרכם המקצועית ובאורחותיהם ולשמש להם מצפן לתהליכי קבלת החלטות אתיות-מקצועיות. הקוד כולל עקרונות מנחים המשפכים את ערכי המקצוע ומגדירים את אחריותם של הפיזותרפיסטים בעבודתם, כאמת מידה להתנהגותם המקצועית.</p> <p>יש להזכיר שעקרונות אתיים נבדלים מחוקים ותקנות. למעשה, העיסוק באתיקה מקצועית מאפשר להגדיר ולהטמיע התנהלות מקצועית ראויה, זאת, בשונה מחוקי המדינה היוצרים הבחנה בין פעילות חוקית לעבריינית.</p> <p>לקוד האתי שלושה תפקידים מרכזיים:</p> <ol style="list-style-type: none">הקוד מספק מסגרת אחידה של כללי התנהגות ואתיקה לציבור הפיזיותרפיסטים. הקוד מגשר בין הקלינאי ובין עולם המושגים וצורת החשיבה האתית, כדי להוות מסגרת לדיון ולהתמודדות עם דילמות אתיות יומיומיות של קלינאים, אנשי מחקר ואנשי חינוך בפיזותרפיה. הקוד ממצב את המקצוע לצד מקצועות בריאות אחרים ומעגן את מחויבות הפיזותרפיסטים לאיכות טיפול גבוהה ולאחריות חברתית. <p>הקוד האתי הראשון של מקצוע הפיזיותרפיה בישראל נכתב בשנות החמישים ונוסח מחדש מספר פעמים, ולאחרונה בשנת 2008. כללי אתיקה אלה שימשו את אנשי המקצוע נאמנה במשך השנים. לאור התרחבות תחומי הידע באתיקה ובאתיקה-רפואית, יחד עם שינויים במערכות הבריאות ובמקצוע הפיזיותרפיה עצמו, החליטה ועדת האתיקה לעדכן את הקוד.</p> <p>מבנה הקוד האתי</p> <p>הקוד האתי כולל שלושה פרקים:</p> <ol style="list-style-type: none">תיאור זהות המקצוע וייחודו. רשימת ערכי-על אתיים. הערכים הם אוניברסאליים ומופיעים בקודים אתיים של מקצועות בריאות שונים. רשימת עקרונות אתיים ייחודיים למקצועות הטיפול בכלל ולמקצוע הפיזותרפיה בפרט.
----------	--

3	ערכי-על אתיים <p>ערכי היסוד של האתיקה והמידות (Virtues) עליהם מתבסס הקוד האתי של הפיזיותרפיה בישראל.</p> <p>כבוד האדם (Human Dignity) - לכל אדם זכויות וחירויות בסיסיות. מערך זה נובעים כיבוד האוטונומיה (Respect for Autonomy) של האדם, החובה לקבל הסכמה מדעת או סירוב מדעת והחובה לשמור על פרטיות וסודיות.</p> <p>הטבה (Beneficence) - מטפל חייב להשתמש בכל הידע ולנקוט בכל האמצעים העומדים לרשותו בכדי להביא לכך שההשלכות של מעשיו והתערבותו הקלינית תהיינה למען טובתו המרבית של המטופל.</p> <p>מניעת נזק (Non maleficence) - עיקרון זה עוסק במניעת נזק כלשהו למטופל, בין אם נעשה מתוך כוונה, מתוך הזנחה או מתוך חוסר ידע ומיומנות.</p> <p>שוויון וצדק (Equality and Justice) - מערך זה נובעת החובה שלא להפלות כל אדם באשר הוא, על רקע של מגדר, דת, גזע, מוצא, רקע תרבותי, גיל, רמת השכלה, מצב סוציו-אקונומי, מצב בריאותי ולא תפקודי והופעה חיצונית. על מנת להימנע מאי שוויון או מאי צדק, הקצאת משאבים צריכה להיות מושכלת וחלוקתם הוגנת וראוי שהטיפול הפיזותרפי יהיה זמין ונגיש.</p> <p>ישר, יושרה, אמון, אמינות ואמירת אמת (Integrity, Honesty, Trustworthiness, Reliability and Truth Telling) אלה הם חלק ממונחי היסוד של הגישה האתית המודרנית, כערך בסיסי ביחסים בין בני האדם ובשמירה על מרקם חברתי הרמוני. אדם ישר הוא זה הדובר אמת ופועל בתום לב. אדם שנוהג ביושרה מתקיימת אצלו הלימה בין מחשבותיו, אמירותיו ומעשיו. אלה משרים אמינות ומעוררים אמון בלב הסובבים.</p> <p>בריאות (Health) - מצב של רווחה גופנית, נפשית וחברתית המאפשרת ניהול חיים פוריים ובעלי משמעות לפרט, ולא רק מצב של היעדר מחלה.</p> <p>אחריות אישית וחברתית (Individual and Social Accountability) - יכולתו וכשרו של האדם לראות ולהכיר את ההיבטים והצדדים השונים בבחירות, בקבלת החלטות ובביצוען. זאת, תוך הרגשת מחויבות לנקיטת פעולה ומוכנות לשאת בתוצאותיה. אחריות אישית, מורכבת משילוב של אכפתיות ועשייה. אחריות חברתית מתייחסת לכלל החובות המוטלות על אדם מתוקף תפקידו או סמכותו או מתוקף התחייבות מקצועית שנטל על עצמו.</p> <p>מקצוענות (Professionalism) - מיומנויות, שיפוט נכון והתנהגות אתית, המצופים מאדם שאומן להיות בעל מקצוע טוב השואף ללמוד ולחקור.</p> <p>רעות (Collegiality) - מתוך ערך זה נובע הצורך בסולידריות ושיתוף פעולה מקצועי מבלי להפר ערכים של אמינות, יושר וישרה</p>
----------	--

5	יחסי פיזיותרפיסט-מקצוע <p>בפרק זה יודגשו עקרונות לשמירה על אקלים אתי מקצועי.</p> <ul style="list-style-type: none">הפיזותרפיסט יפעל ביושרה ובאמינות. הפיזותרפיסט יפעל מתוך ידע מעודכן, חשיבה קלינית ושכלול מיומנויות, תוך התחשבות בערכיו והעדפותיו של המטופל. הפיזותרפיסט יכיר בחשיבות הכשרת אנשי מקצוע וסטודנטים וייקח חלק בקידום הדרכת דור העתיד של הפיזותרפיסטים ושילובם במקצוע. הפיזותרפיסט יכיר בגבולות המקצוע ובמיומנויות המקצועיות שלו. הפיזותרפיסט יתנהל באופן מכובד, ישמור על כללי התנהגות נאותים ולבוש הולם, כולל ענידת תג זהוי, בהתאם לסטנדרטים המקובלים במקום עבודתו. הפיזותרפיסט יקפיד על תיעוד ודיווח אמת וימנע מהסתרה, הטיה או הטעיה. הפיזותרפיסט יפעל לקידום מקצוע הפיזותרפיה בפני המטופלים, הצוות הרב מקצועי והחברה. הפיזותרפיסט ישאף להשתתף בתהליכי קידום מחקר ופיתוחו, תוך שמירה על כללי האתיקה הקשורים לתחום המחקר.
----------	---